

Разговор са др Драганом Вукмировићем, директором Центра за демографске истраживање

Демографски с

Пад наталитета у Србији није проблем узрокован искушеним савременог доба, као што се то често, погрешно представља јавности. Све мањи број новорођених Срба бележи се од краја 19. века, а после Другог светског рата настаје дословно драматичан пад наталитета у Србији. Трагичне историјске околности, ратови и погибије стотине хиљада мушкараца у најпродуктивнијем животном добу, међу научницима се данас истичу као кључни разлог смањења природног прираштаја.

Са друге стране, није тачна ни катастрофична тврђња да Србија има најнижи наталитет и најстарије становништво у Европи. Стане јесте драматично, и мада није за утеху, треба знати да гори природни прираштај од нас у суседству имају Бугарска и Мађарска. У Србији природни прираштај је -3,5, у Мађарској -3,8, а у Бугарској чак -4,8. Али је зато природни прираштај у суседној Албанији највиши у Европи - невероватних 11,1!

У борби за демографски опоравак Србије не треба плашити јавност, нити пред њу излазити са нетачним подацима и гласинама. Јер, нажалост, и званични, државни статистички подаци су већ доволно упозоравајући. Републички завод за статистику је државна институција одговорна за спровођење већине статистичких истраживања у Србији. Попис становништва, који је најмасовнија статистичка акција и који се, због комплексности и високих трошкова, спроводи једном у десет година, обезбеђује податке о броју становника, укупно и по различitim обележјима. Редовним годишњим статистичким истраживањима, којима се прикупљају подаци о броју рођених и умрлих, добијамо информације о наталитету, морталитету и природном прираштају. Директор овог завода др Драган Вукмировић, професор Факултета организационих наука Универзитета у Београду, за „Православље“ говори о најновијим демографским подацима у Србији.

- Сва поменута истраживања која спроводи Републички завод за статистику обезбеђују податке и на нижим територијалним нивоима, као што су општине и насеља. На другој страни, Министарство рада,

БРОЈ И СТОПЕ ЖИВОРОЂЕНИХ, УМРЛИХ И ПРИРОДНИ ПРИРАШТАЈ СТАНОВНИКА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ 1990 - 2005. ГОДИНА

Легенда: 1 - Година; Апсолутни број: 2 - Живорођени, 3 - Умрли, 4 - Природни прираштај; Стопе на 1000 становника: 5 - Живорођени, 6 - Умрли, 7 - Природни

1	2	3	4	5	6	7
1990	90467	85515	4952	11.5	10.8	0.6
1991	90378	89072	1306	11.6	11.4	0.2
1992	86877	93475	-6598	11.1	12.0	-0.8
1993	87931	95121	-7190	11.3	12.2	-0.9
1994	85292	93011	-7719	10.9	11.9	-1.0
1995	86236	93933	-7697	11.1	12.0	-1.0
1996	82548	98370	-15822	10.6	12.6	-2.0
1997	79716	98068	-18352	10.3	12.6	-2.4
1998	76330	99376	-23046	9.9	12.8	-3.0
1999	72222	101444	-29222	9.4	13.1	-3.8
2000	73764	104042	-30278	9.6	13.5	-3.9
2001	78435	99008	-20573	10.2	12.9	-2.7
2002	78101	102785	-24684	10.4	13.7	-3.3
2003	79025	103946	-24921	10.5	13.8	-3.3
2004	78186	104320	-26134	10.5	14.0	-3.5
2005	72180	106771	-34591	9.7	14.3	-4.6

Подаци о броју рођених у Србији јесу упозоравајући, јер је већ више од једне деценије у току депопулација. Емиграција је такође оставила свој траг. Оно што брине је и све мањи број жена које су у репродуктивном периоду, као и све већа старост мајки при рађању

запошљавања и социјалне политике и Министарство здравља су извршни органи који су задужени за спровођење политике, па и популационе политике и мера које се тичу социјалних услова и здравственог стања деце и становништва Републике Србије. Такође, постоје и научне институције, као што су Институт друштвених наука и, у оквиру института, Центар за демографска истраживања, које се баве анализама социјалне и демографске ситуације у Републици.

■ Када је ваша установа радила последњи попис у Србији?

- Последњи попис у Републици Србији спроведен је 2002. године, и то на територији републике без Косова и Метохије. У току су припреме за следећи попис који би требало да буде спроведен 2011. године. Представници Србије су већ неколико пу-

та учествовали на међународним састанцима који су били посвећени препорукама за следећу рунду пописа око 2010. године. Крајем 2005. и почетком 2006. године, РЗС је у сарадњи са УНИЦЕФ-ом спровео МИЦС истраживање посвећено социјалном и здравственом стању деце до 5 година и жена у репродуктивној доби (15 до 49 година старости). Ускоро би требало да буду представљени резултати овог истраживања.

■ Колико Србија има становника? Јавност, нажалост, често добија непрецизне податке: од тога да нас има десет милиона, па до процена да нас је, заправо, мање од седам.

- У Србији је пописано 7 498 001 становник. Податак се односи на становништво централне Србије и